

ОТЧЕТ

о работе диссертационного совета за 2023 г.
по защите диссертаций на присуждение степени
доктора философии (PhD), доктора по профилю
при Казахском национальном университете имени аль-Фараби
по направлениям подготовки кадров
8D017 – Подготовка учителей по языкам и литературе,
8D023 – Языки и литература

Председатель диссертационного совета доктор филологических наук Ж.К. Ибраева утверждена приказом ректора КазНУ им. аль-Фараби от 28 июня 2021 г.

Диссертационному совету разрешено принимать к защите диссертации по следующим образовательным программам:

8D01705 – Иностранный язык: два иностранных языка,
6D021300, 8D02303 – Лингвистика,
6D021000, 8D02306 – Иностранная филология.

1. Всего проведено заседаний – 2 (прием к защите, защита диссертации).
2. Членов совета, посетивших менее половины заседаний, нет.
3. Список докторантов с указанием организации обучения:

№	ФИО докторанта	Шифр и наименование специальности	Организация обучения
1	Утемгалиева Насихат Адайхановна	6D021300 – Лингвистика	КазНУ им. аль-Фараби

4. Краткий анализ диссертаций, рассмотренных советом в течение отчетного года, с выделением следующих разделов:

Анализ тематики рассмотренных работ; связь тематики диссертаций с национальными государственными программами, а также целевыми республиканскими и региональными научными и научно-техническими программами

Рассмотренная в совете диссертация выполнена в рамках отраслевых программ, разрабатываемых на кафедре тюркологии и теории языка КазНУ им. аль-Фараби.

Предметом диссертационного исследования Н.А. Утемгалиевой «Современная академическая терминология в образовательном дискурсе: семантизация и адаптация» выступают семантизация и адаптация академических терминов в образовательной системе высших учебных заведений. Цель диссертационной работы – осуществить комплексный лингвистический анализ, позволяющий определить природу академических терминов в образовательном дискурсе казахстанских вузов, в том числе выявить способы их семантизации и отраслевой адаптации.

Анализ уровня использования научных результатов, рассмотренных по расширенному внедрению результатов работ, предложений конкретных работ

В диссертации Н.А. Утемгалиевой представлено четыре научных результата, которые опубликованы в 14 научных статьях в отечественных и зарубежных научных журналах и представлены на международных и республиканских научно-теоретических конференциях.

Полученные результаты и выводы диссертации Н.А. Утемгалиевой могут быть служить основой для унификации академической терминологии в официальных и деловых документах в высших учебных заведениях по вопросам образования, научной инновации, международного сотрудничества Министерства просвещения, Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан; могут быть использованы для лекций и практических занятий по спецкурсам «Академический дискурс», «Общее языкознание: структура и семантика», преподаваемых в магистратуре и докторантуре вузов; на основе всех собранных академических терминов можно составлять толковые, энциклопедические словари для информационно-познавательной исследовательской работы. Составленное и предложенное в работе мобильное приложение «Словарь академических терминов» поможет обучающимся за границей казахстанцам успешно адаптироваться в чужой академической среде.

5. Анализ работы рецензентов (с примерами наиболее некачественных отзывов) –

6. Предложения по дальнейшему совершенствованию системы подготовки научных

кадров

Как известно, казахстанская система послевузовского образования проходит сложный этап реформирования, перенимая при этом лучшие мировые образцы образования зарубежных вузов. Многие зарубежные вузы успешно используют 4-годичную подготовку докторантов PhD. В Казахстане же весь период обучения в докторантуре и написания диссертации, публикации индексируемой статьи, составляет 3 года, за такой короткий срок крайне сложно собрать, обработать и предоставить качественные, валидные и обоснованные результаты исследования и выводы. Диссертационный совет предлагает увеличить срок докторантуры до 4 лет.

7. Количество диссертаций на соискание степеней доктора философии (PhD), доктора по профилю в разрезе направлений подготовки кадров:

	Шифр и наименование образовательной программы		
	8D01705 – Иностранный язык: два иностранных языка	6D021300, 8D02303 – Лингвистика	6D021000, 8D02306 – Иностранная филология
диссертации, принятые к защите (в том числе докторантов из других вузов)	–	1	–
диссертации, снятые с рассмотрения (в том числе докторантов из других вузов)	–	–	–
диссертации, по которым получены отрицательные отзывы рецензентов (в том числе докторантов из других вузов)	–	–	–
диссертации с отрицательным решением по итогам защиты (в том числе докторантов из других вузов)	–	–	–
диссертации, направленные на доработку (в том числе докторантов из других вузов)	–	–	–
диссертации, направленные на повторную защиту (в том числе докторантов из других вузов)	–	–	–

Председатель
диссертационного совета

Ученый секретарь
диссертационного совета

29 декабря 2023 г.

Ж.К. Ибраева

Л.М. Шайкенова

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жанындағы 8D017 – *Тілдер және әдебиет бойынша мұғалімдерді даярлау*, 8D023 – *Тілдер және әдебиет* кадрларды даярлау бағыты бойынша философия докторы (PhD), бейін бойынша доктор дәрежесін алу үшін дайындалған диссертацияларды қорғау бойынша диссертациялық кеңестің 2023 жылғы жұмысының ЕСЕБІ

Диссертациялық кеңестің төрағасы филология ғылымдарының докторы Ж.Қ. Ибраева әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректорының 2021 жылғы 28 маусымдағы бұйрығымен бекітілді.

Диссертациялық кеңеске келесі білім беру бағдарлама бойынша диссертацияларды қорғауға қабылдауға рұқсат берілді:

8D01705 – Шет тілі: екі шет тілі,
6D021300, 8D02303 – Лингвистика,
6D021000, 8D02306 – Шетел филологиясы.

1. Өткізілген мәжілістердің саны – 2 (қорғауға қабылдау және қорғау).
2. Мәжілістердің жартысынан азына қатысқан кеңес мүшесі жоқ.
3. Оқу мекемелері көрсетілген докторанттардың тізімі:

№	Докторанттың ТЕӘ	Мамандықтың шифры және атауы	Оқу мекемесі
1	Утемғалиева Насихат Адайхановна	6D021300 – Лингвистика	Әл-Фараби ат. ҚазҰУ

4. Есеп беріліп отырған жылда кеңес қарастырған диссертациялардың қысқаша талдануы, келесі бөлімдерге мән берілді:

Қарастырылған жұмыстардың тақырыптарын талдау, диссертация тақырыптарының ұлттық мемлекеттік бағдарламалармен, сонымен қатар мақсаттық республикалық және аймақтық ғылыми және ғылыми-техникалық бағдарламалармен байланысы

Кеңесте қарастырылған диссертация әл-Фараби атындағы түркология және тіл теориясы кафедрасында дайындалған салалық бағдарламалардың аясында орындалды.

Н.А. Утемғалиеваның «Білім беру дискурсындағы қазіргі академиялық терминология: семантикалануы және бейімделуі» атты диссертациялық зерттеу пәні жоғары оқу орындарындағы академиялық терминология жүйесі және олардың білім беру дискурсындағы қолданысы болып табылады. Зерттеу жұмысының мақсаты – қазақстандық ЖОО-дағы білім беру дискурсындағы академиялық терминдердің табиғатын, соның ішінде семантикалану және салалық бейімделу ерекшеліктеріне кешенді лингвистикалық талдау жүргізу.

Жұмыс нәтижелерін, нақты жұмыс ұсыныстарын кең түрде енгізу бойынша қарастырылған ғылыми нәтижелерді пайдалану деңгейін талдау

Н.А. Утемғалиеваның диссертациясында он төрт ғылыми тұжырым ұсынылды, олар республикалық және шетелдік ғылыми басылымдарда 8 мақала түрінде жарық көріп, халықаралық және республикалық ғылыми-теориялық конференцияларда баяндалды.

Н.А. Утемғалиеваның зерттеу нәтижелерінде жинақталған материалдар мен тұжырымдарды ҚР Оқу-ағарту, Ғылым және жоғары білім министрліктері мен ЖОО-да оқу істері, ғылыми инновациялық, халықаралық байланысқа қатысты ресми-іскери құжаттардағы академиялық терминологияны бірізге түсіруге негіз бола алады; екіншіден, ЖОО-да магистратура, докторантура деңгейлерінде оқытылатын «Академиялық дискурс», «Жалпы лингвистика: құрылым және семантика» сияқты арнайы курстарда дәріс оқуға және практикалық сабақтарда пайдалана алады; үшіншіден, ақпараттық-танымдық зерттеу жұмысы бойынша барлық жиналған академиялық терминдер негізінде түсіндірме, энциклопедиялық сөздіктерді құрастыруға болады. Жиналған материалдар негізінде құрастырылған әрі ұсынылған мобильді «Академиялық терминдер сөздігі» қосымшасы шетелдегі қазақстандық білім алушыларға, өзге академиялық ортаға қолдануға септігі тиеді.

5. Рецензенттер жұмысын талдау (сапасыз пікірлердің мысалымен) –

6. Ғылыми кадрларды дайындау жүйесін әрі қарай жетілдіру бойынша ұсыныстар
Қазақстандық жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі шетелдік жоғары оқу

орындарының үздік білім беру үлгілерін қабылдай отырып, күрделі реформалану сатысынан өтіп жатқаны белгілі. Көптеген шетелдік жоғары оқу орындары 4 жылдық PhD докторанттарын дайындау тәжірибесін пайдалануда. Қазақстанда докторантурада оқу, диссертацияны, индекстелетін мақалаларды жазу мерзімі үш жылды қрайды, осындай аз мерзім ішінде зерттеудің сапалы, шынайы, негізді тұжырымдары мен нәтижелерін жинау, өңдеу және ұсыну өте қиын. Диссертациялық кеңес докторантура мерзімін 4 жылға ұзартуды ұсынады.

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін алуға арналған диссертациялардың кадрларды даярлау бағыты бөлінісіндегі саны:

	Білім беру бағдарлама шифры және атауы		
	8D01705 – Шет тілі: екі шет тілі	6D021300, 8D02303 – Лингвистика	6D021000, 8D02306 – Шетел филологиясы
қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	1	–
қараудан алынып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	–	–
рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	–	–
қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	–	–
пысықтауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	–	–
қайта қорғауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	–	–	–

Диссертациялық кеңестің төрағасы

Диссертациялық кеңестің ғылыми хатшысы

2023 ж. 29 желтоқсан

Ж.Қ. Ибраева

Л.М. Шайкенова